

for Regeringen til at forelægge Forslaget igen i Aar, og at denne særlige Grund maa have været den af Højesteret for kort Tid siden afsagte Dom, hvorved Præsten fra Helligkors Sogn her i København blev frikendt, skønt han havde nægtet at vie et Par af hans Sognefolk, som han formentlig ifølge sin Stilling som Statens Ægteskabsforstander var forpligtet til at vie. Nu kan man mene om denne Højesteretsdom, hvad man vil med Hensyn til, hvor vidt den rækker; derom kan der være forskellige Anskuelse, men en Ting maa vi dog vist alle være enige om, og det er det, at ved denne Dom er det slaaet fast, at Folkekirkens hidtilværende Ægteskabsforstander, Præsten, i visse Tilfælde med Rette kan sige nej. Deraf følger nødvendig, at saa maa der ansættes andre Ægteskabsforstandere i disses Sted; Statens Værdighed er ikke tjent med, at de Embedsmænd, som ere ansatte for at anerkende Ægteskaberne, faa Ret til at sige nej, og Borgerne ere heller ikke tjente dermed. Der maa altsaa anvises en Udvej, hvorved dette Forhold hæves, og det skulde jo helst være en saadan Udvej, at baade Statens Myndighed, Borgernes Ret og Kirkens Stilling blive varetagne. Jeg har nu ikke set noget Forslag som bedre end det foreliggende fyldstør disse Fordringer; thi det gør i Virkeligheden Ret til alle Sider. Vi have i over 50 Aar, det vil altsaa sige lige saa længe, som vi have haft en Folkekirke i Danmark, haft to Arter af Ægteskabsforstandere, idet vi have haft særlige Ægteskabsforstandere for dem, der staa uden for Folkekirken, nemlig de borgerlige Øvrigheder. Dem har man ikke spurgt om, hvad deres Anskuelse gik ud paa med Hensyn til Ægteskabs Indstiftelse; og man har ladet vedkommende Ægtefolk selv om bagefter at ordne sig, som de ville, lige fra Papister eller Katolikker, der jo mene, at Ægteskabet er et Sakramente, og til dem, der maaske ere Gudsforægtede og finde, at Ægteskabet ikke er andet end et Udslag af en menneskelig Naturdrift. Inden for Folkekirken derimod har det jo lige fra Begyndelsen været saadan, at det var kirkelige Embedsmænd, nemlig Sognepræsterne, der skulde optræde som Statens Ægteskabsforstandere, og det kunde ogsaa

godt gaa, saa længe disse Embedsmænd udførte den Pligt, som de havde paataget sig, da de modtog Embederne, men det skal dog ikke overses, at der lige fra Begyndelsen og til nu, altsaa i over 50 Aar, af og til har lydt Røster om, at denne Ordning var uheldig. Særlig have Præster, og det ikke Præster med en mere eller mindre robust Samvittighed, som man somme Tider siger, men netop Præster med en øm Samvittighed, følt sig trykkede af det Hverv, de havde faaet, dette rent borgerlige Hverv ved Siden af det egentlige Præstehverv. Ogsaa Lægfolk, og det alvorlige, besindige Lægfolk, have følt sig trykkede af Forholdene paa Kirkens og deres egne Vegne. Men det har ikke ført til noget. Nu foreligger der et Lovforslag, hvor der gives Frihed for alle Parter. Derfor mener jeg, at vi bør vedtage dette Forslag, hvorved Præsterne faa Samvittighedsfrihed og Borgerne undgaa at komme i det Tilfælde at skulle gaa og tigge for at faa deres Ægteskab anerkendt. Naar Staten stiller sine Betingelser, og de ere opfyldte, maa der ikke nægtes Anerkendelse af Ægteskabet, det kan Staten ikke være tjent med, og det kunne Borgerne heller ikke. Dette Forslag giver Frihed til alle Sider, og derfor anbefaler jeg det. Den sidste ærede Taler (Breinholt) lod den Ytring falde, at han stod paa samme Standpunkt som i Fjor. Men lidt efter erklærede han dog, at han mente, der burde vises Imødekommen fra alle Sider. Det skulde glæde mig, om det ærede Medlem og andre ærede Medlemmer, der i Fjor stemte mod det ligelydende Forslag, i Aar ere mere velvillig stemte over for det.

Nordby: Jeg kan indskrænke mig til ganske faa Udtalelser, idet jeg ganske kan slutte mig til, hvad det ærede Medlem for 8de Kreds (Breinholt) udtalte. Ligesom han var jeg i sidste Rigsdagssamling, da Forslaget var for her, Medlem af Udvalget, og jeg kan i Korthed sige, at paa det Standpunkt, som det ærede Medlem nu pointerede, og som jeg ogsaa indtog i Fjor, staar jeg ganske den Dag i Dag; ligesom han ser jeg ikke, at der i det forløbne Tidsrum er foregaaet noget, der i nogen Maade kan rokke ved den Overbevisning, som vi da havde. Jeg slutter mig yder-